

'Een opera schrijven in drie weken is bizar'

Michiel Borstlap

FOTOGRAFIE AANGEFERD DOOR: MICHIEL BORSTLAP

Niet de bijzondere opera die hij in 2003 schreef voor de emir van Qatar, maar een groot feest bij Al Gore thuis bracht vijftien jaar geleden de carrière van concertpianist, componist en schrijver Michiel Borstlap in een stroomversnelling. Sindsdien geeft hij zo'n 150 concerten per jaar in de hele wereld en werkte hij al samen met grote muzikanten als Herbie Hancock, Wayne Shorter, Gino Vannelli, Pat Metheny, Jimmy Haslip, Les Paul, Lori Lieberman, Han Bennink, George Duke en Eddie Henderson. Op dit moment is hij bezig met een toernee, die begon in Istanboel en via Oekraïne, Brazilië (São Paulo, Rio de Janeiro, Brasilia) tegen de zomer voorlopig eindigt in de Verenigde Staten en Italië.

"Ik speel improviserende muziek. Jazz, klassiek pop. Tevoren weet ik niet wat ik ga spelen. Eigenlijk begin ik altijd met een stuk dat nieuw voor me is", vertelt de uiterst modieus geklede musicus. "Dat moet je niet verwarren met vrije improvisatie, daar ben ik niet van. Ik houd me aan een standaard die ik mezelf heb opgelegd, maar als ik tijdens het spelen

'Ik heb een naam als pianist hoog te houden, maar dat betekent niet dat ik alleen maar biefstukken op tafel wil gooien'

een ingeving krijg hoe het beter kan, voer ik die meteen uit. Dat vind ik ook te gek. Bij componeren improviseer je en staat uiteindelijk alles vast. Op het podium kan het elke seconde veranderen, dat is het verschil. In beide gevallen is het handig met een helikopterblik van bovenaf het grote geheel te zien." Hij speelt absoluut geen lichte muziek, maar dat wordt het wel af en toe met een verhaaltje of een popstukje. Ik heb een naam als pianist hoog te houden, maar dat betekent niet dat ik alleen maar biefstukken op tafel wil gooien", lacht hij. Michiel Borstlap doet veel tournees, maar verzorgt ook losse privéconcerten. "Ik word gevraagd door

koningen of CEO's, maar ook bij wijze van spreken door spionnen en actrices. Iedereen afficheert zich met muziek."

"De laatste tien jaar heb ik veel solo-optredens gedaan. Ik besteed vaak een kwart van de tijd aan vertellen. Het publiek is elke keer anders, dus kan ik steeds opnieuw improviseren. Er kan iemand te laat binnenkomen, dan ga ik daar bijvoorbeeld op in. Het is vooral leuk om mensen een plezier te doen, ik houd van dat sociale aspect." Hij vertelt zijn toehoorders over talent, zijn belevenissen en ervaringen, maar ook, net als in zijn columns voor het blad Esquire, over dingen die backstage gebeuren. "Ik praat niet alleen veel tijdens mijn theatervoorstellingen, ik geef op verzoek ook steeds vaker lezingen. Al dan niet met een vleugel erbij. Dat vind ik leuk om te doen als ik mezelf kan zijn. Dat is voor mij een voorwaarde."

Eigen opera

Zijn verhaal begint in 1992. "Dat jaar ben ik cum laude afgestudeerd aan het conservatorium in Hilversum en al snel daarna won ik de eerste prijs als beste solist bij de Europe Jazz Contest in Brussel. Twee jaar later gaf ik mijn eerste concert op het North Sea Jazz Festival. Die Amerikaanse prijs, de Thelonious Monk/BMI Composers Award, kreeg ik in 1996 voor mijn compositie 'Memory of Enchantment', die daarna door Herbie Hancock en Wayne Shorter is opgenomen. Tijdens het grote feest bij Al

Gore, waar ook Quincy Jones te gast was, maakte nieuwszender CNN opnamen, die wereldwijd zijn uitgezonden. Dat is echt een doorbreek geweest", vertelt Borstlap. Zeven jaar later kijken 300 miljoen mensen via de Arabische nieuwszender Al Jazeera naar de door hem gecomponeerde opera 'Avicenna', over de grootste wijsgeer/filosof, 'de

'De producent had geen vertrouwen in de hofcomponist van Qatar'

Leonardo da Vinci van de Arabische wereld'. "Het verhaal voor de opera was al klaar en in het Engels vertaald, maar de producent had er geen vertrouwen in dat de hofcomponist van Qatar goed werk zou afleveren. Hij belde me namens de emir op met de mededeling dat er een vliegtuigje klaarstond op Schiphol-Oost en of ik maar meteen wilde komen. Ik moest het werk van de hofcomponist gaan arrangeren. Eenmaal aangekomen zag ik een man in een jurk componeren en af en toe een paar noten zingen, die door een paar jonge jongens werden genoteerd. Er klopte helemaal niets van. De producent vroeg me dan ook of ik mijn eigen opera wilde schrijven."

Bizar

"Het is een bizar en hysterisch verhaal", zegt Borstlap, die niet alleen doelt op het verhaal van de opera, maar ook op de manier waarop die tot stand is gekomen. Hij krijgt drie weken de tijd om de muziek te schrijven. "Mijn ingespeelde noten waren op floppy discs naar Nederland gestuurd en kwamen als notenschrift weer terug. Daarna hadden de zangers en het orkest eveneens drie weken de tijd om de boel in te studeren. En meteen daarna was de première. Dat kon helemaal niet! We hadden snoeihard gewerkt aan de muziek, maar de dag voor de eerste uitvoering, die zou worden bijgewoond door staatshoofden, was er nog geen podium en hingen er nog

**'Van zijn album
'Solo 2010' zijn alleen
al in Nederland
10.000 exemplaren
verkocht'**

geen lampen. Er waren geen broodjes en, midden in de woestijn, was er ook nog geen water. Voor de dirigent was er geen kleedkamer. Hij moest zich verkleden tussen een kameel en een paard. Zijn spijkerbroek gooide hij over het ene dier, zijn rokkostuum lag op het andere! Maar iedereen is gebleven. Achteraf baal ik er wel van dat de opera er na drie uitvoeringen nooit meer is uitgegaan. Al die andere dingen waren zo waardeloos geregeld, dat het koningshuis in Qatar er een beetje nare smaak aan over had gehouden."

Gouden Kalf- en Edisonwinnaar Michiel Borstlap wordt internationaal gerekend tot de grootste pianotalenten. Hij werkte dan ook al samen met sterren als Herbie Hancock, George Duke, Wayne Shorter, Pat Metheny en Trijntje Oosterhuis. Dit seizoen is Borstlap eindelijk weer eens solo in het theater te bewonderen. De werken die hij speelt, vormen een aangename mix van jazz en klassiek. Of zoals Borstlap het zelf zegt: "Ik probeer met finesse piano te spelen, wat niet neerkomt op het enkel spelen van noten. Laat de vingers spelen, wat je hart ingeeft."

Opvallende vermeldingen in zijn uitgedijde CV: op verzoek van de Emir van Qatar schreef Borstlap de eerste Arabische opera: 'Avicenna' (in 2006). Hij schreef de soundtracks voor de films 'Last Looks' en 'Tiramisu' (voor deze laatste soundtrack ontving Michiel het prestigieuze Gouden Kalf in 2008). Zijn album 'Eldorado' verkocht spectaculair goed en belandde zelfs in de Top 30 van de Nederlandse hitlijsten. Ten slotte mag niet onvermeld blijven dat Michiel in 2009 de Edison Jazz Award (met de band BBG) ontving voor het album 'Monk vol. 1'.

Borstlap, die over dit onvergetelijke avontuur uiteraard regelmatig vertelt tijdens zijn concerten, is een Qatarfan. "Ik vind het fantastisch hoe ze het daar allemaal regelen. Het zijn wereldverbeteraars. Na Katrina hebben ze gewoon een half miljard dollar hulp aan Amerika gegeven. Daar lees je nooit wat over. Qatar is het enige land in de regio waar vrouwen gelukkig alweer 12 jaar een rijbewijs kunnen halen en een eigen bankrekening kunnen openen. De emir doet veel voor de bevolking en ze doen er veel aan sport en muziek. Misschien neemt Qatar de Formule 1 wel over van Bahrein, ze hebben ook een prachtige baan." Op verzoek van uitgeverij Van Oorschot heeft Borstlap het boek 'Opera in Qatar' over zijn avonturen geschreven, dat inmiddels is vertaald in het Turks.

Met de belangstelling voor zijn muziek gaat het ook prima. Van zijn album 'Solo 2010' zijn alleen al in Nederland 10.000 exemplaren verkocht, uitsluitend in winkels en na afloop van concerten. Dat is tegenwoordig bijzonder. Het begin maart uitgebrachte downloadalbum 'Live at the Blues Alley' stond drie dagen later al genoemd op Wikipedia. Michiel Borstlap staat duidelijk nog steeds in de belangstelling. In Nederland en vrijwel overal daarbuiten. Het vervolg van zijn tournee door Australië en China is uitgesteld, vanwege een blijde privégebeurtenis, maar komt er zeker. "Nederlandse vocalisten zijn begrensd, maar als pianist ben je universeel", constateert hij tevreden. 🎓

michielborstlap@speakersacademy.eu

FOTOGRAFIE: © WALTER KALLENBACH
TEKST: JACQUES GELUK